

En Sammenligning i Esajas' Bog

Babylons Konge og Herrens tjener/Messias

"Lucifer" og Jesus

Babylons konge i Esajas 13-14 og Herrens tjener/Messias i Esajas 52,13-53,12 er bogens to store modsætninger, og der er mange gode grunde til at sammenligne dem.

- I Esajas' Bogs overordnede struktur finder vi disse tekster i to sektioner, der står parallelt med hinanden. (Se oversigten over "Opbygningen af Esajas' Bog" på webkirke.dk/esajas).
- Disse to skikkelser udviser absolut modsatte holdninger i forbindelse med ét af bogens teologiske hovedtemaer om at være høj eller lav, stolt eller ydmyg (jf. Es 2,11-17; 6,1; 57,15).
 - Babylons konge bliver ydmyget på grund af sin stolthed (14,13-15); men Herrens tjener bliver ophøjet på grund af sin ydmyghed (52,13; 53,3-4).
- Beskrivelsen af Babylons konge afspejler den åndelige magt bag Babylon, nemlig Satan selv.
 - Babylon var det religiøse center i oldtidens Mesopotamien, og at bære titlen "Konge af Babylon" gav derfor en efterstræbt, religiøs autoritet.
 - Også af den grund bliver Babylon ærkefjenden i Det Gamle Testamente.
 - Mennesker i datidens mellemste østen levede med troen på to parallelle verdener. Til den jordiske svarede en himmelsk verden, og alle riger havde en overjordisk, himmelsk beskytter, ligesom de jordiske templer var afbilleder af en himmelsk virkelighed. Det var derfor naturligt i beskrivelsen af den babyloniske konges hovmod at gå videre til den åndelige magt, som stod bag Babylon.
 - Navnet Lucifer stammer fra den latinske oversættelse af "strålende morgenstjerne" i 14,12.
 - Det er i øvrigt interessant, at Johannes' Åbenbaring giver Jesus titlen "strålende/lysende morgenstjerne" (Åb 22,16). Satan er en falden stjerne (jf. Åb 9,1); Jesus er hans modsætning.
- Som det ses i den mere detaljerede sammenligning herunder, er der en række mere detaljerede sproglige og tematiske forbindelser mellem spottesangen over Babylons konge i kapitel 14 og sangen om Herrens tjener i kapitel 52,13-53,12.
 - Bemærk, at selve denne sang begynder allerede i 52,13. Den består egentlig af fire strofer, i vores oversættelse hver på 3 bibelvers: strofe 1: 52,13-15; strofe 2: 53,1-3; strofe 3: 53,4-6; strofe 4: 53,7-9, og strofe 5: 53,10-12.
 - Den kendte sang om Herrens tjener i Esajas 53 er en fortsættelse af tjenersangen fra Esajas 49,1-7, og flere detaljer fra denne sang er med til at fremhæve kontrasten til kongen af Babylon.
 - Husk også, at disse tekster er skrevet i poesi. Det har naturligvis konsekvenser for, hvordan man skal fortolke sangen.

Babylons konge	Herrens tjener
Har været en tyran (14,2.4, fra hebraisk <i>nagash</i>), en "undertrykker"	Har selv været plaget (53,7 fra <i>nagash</i>) eller "undertrykt"
Ramte folkene med slag på slag (14,6, fra hebraisk <i>nakah</i>)	Blev regnet "for en, der var ramt, slået og plaget af Gud." (53,4 fra <i>nakah</i>)
Pralede i ord med sine høje ambitioner (14,13-14)	Var stille og "åbnede . . . ikke sin mund" (53,7)
Var ugudelig eller ond (14,5), stolt og rig (14,11) og frygtet af alle folkeslag (14,16)	Var retfærdig (53,11), "havde ingen skønhed" (53,2), var "foragtet" og ikke regnet "for noget" (53,3)

Var en "strålende morgenstjerne" (14,12); han ophøjede sig selv og ville rejse (fra hebraisk <i>rum</i>) sin trone højt over alle "Guds stjerner" (14,12), men han vil blive kastet ned i "dødsrigets" mørke og "afgrundens dyb" (14,15)	Fremstod "som et rodkud af den tørre jord" (53,2); han tjente i ydmyghed, men vil " ophøj es (fra <i>rum</i>) og løftes højt (52,13). Han vil være "et lys for folkene" (49,6).
Han dør, og hans liv er forbi (14,18-20)	Han dør, men "får et langt liv" (53,10-12)
Bliver ikke begravet i egen grav (hebraisk <i>qeburah</i>) eller med ære som andre konger (14,20)	Begraves ikke i egen grav (<i>qeburah</i>), men "blandt forbrydere" (53,9)
Hans afkom og "slægt" (hebraisk <i>zærah</i>) skal ikke mere nævnes (14,20)	Efter at være bragt som skyldoffer, ser han "afkom" (<i>zærah</i>), afkom her i betydning efterfølgere.
Jordens konger ser (hebraisk <i>ra'ah</i>) ham og er forbløffede over at opleve den stolte konge i sin ydmyghed i Dødsriget (14,9-11.15-17)	Jordens konger ser (<i>ra'ah</i>) tjeneren og undres, fordi denne ydmyge person er blevet højt ophøjet! (52,14-15)
Når jordens konger ser Babylons konge ankomme til Dødsriget, rejser de sig (<i>qum</i>) i stedet for at bøje sig, og de håner ham i foragt (14,9.10-20)	Når kongerne ser tjeneren, bliver de tavse, og deres mund lukkes (52:15). Konger vil rejse sig for ham (<i>qum</i>) for at kaste sig ned i tilbedelse (49,7).